

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Vážená paní zastupující ředitelka Odboru rodinné politiky
a ochrany práv dětí
Mgr. Jiřina Kunášková
Vážená paní vedoucí
Mgr. Hana Jamrichová
Datovou schránkou: sc9aavg

Vážená paní zastupující ředitelko, paní vedoucí, milí kolegové,

dne 18. 9. 2019 jsme se sešli na pravidelné schůzce zástupců PKSPOD a MPSV, jejíž předem dané téma se neslo v duchu ohrožených dětí (dle § 6 ZSPOD).

Zástupci PKSPOD, kteří se tentokrát dostavili ve složení zástupců OSPODů a zástupců neziskových organizací (jelikož obě složky v případě ohrožených dětí postupují společně), byli pracovníky MPSV na jednání požádáni, aby zaslali na MPSV popis jednání a požadavky z jednání vzešlé písemnou cestou, což tímto plníme. Jelikož jsme byli všichni účastní jednání, není náš příspěvek „zápisem z jednání“, ale dotkne se toliko záležitostí, na kterých panovala mezi účastníky jednání vesměs shoda a ze kterých vznikly drobné požadavky, či prosby směrem k MPSV.

- 1) PKSPOD apelovala na MPSV, že je třeba sjednotit výkon SPOD v ČR. V souvislosti s ohroženými dětmi dle § 6 ZSPOD poukázala na krajové, až dokonce místní zvláštnosti ve vedení spisových dokumentací, či vůbec v procesu vyhodnocování situace ohrožených dětí a jejich zařazování do evidence OSPOD. PKSPOD poukázala na nejednotnost ve vyhodnocování situace dítěte, tj. zda dítě je ohrožené či nikoliv ve smyslu § 6. Vyjádřila přesvědčení, že tuto otázku je nutné řešit systémově ze strany ústředního orgánu státní správy, aby nedocházelo k různým vyhodnocením v případě jednoho dítěte v různých regionech. Na základě diskuse na toto téma se všichni zúčastnění shodli, že MPSV vypracuje stručný, heslovitý popis činnosti OSPOD, který bude sloužit zástupcům OSPOD jako podklad pro argumentaci ve svých regionech, kde jsou OSPODY vystavované požadavkům samospráv, škol a jiných institucí k participaci na případech a činnostech, kterými se dle MPSV zabývat nemají. Materiál by řešil zejména situace, kdy jde o dítě ve školách a školských zařízeních, kdy soud požaduje po OSPOD provedení sociálního šetření

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115-7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

z důvodů soudního jednání ve věci úpravy poměrů, dále ohledně spolupráce OSPOD a policie v preventivních činnostech, či zapojování OSPOD samosprávou do jiných situací, kdy je vystavena nepříznivým vlivům rodina jako celek (př. bytové záležitosti). MPSV přislíbilo, že na základě zaslaného požadavku takový materiál zhotoví a rozešle. **Tímto si PKSPOD dovoluje zdvořile požádat o vypracování stručného a transparentního výše popisovaného dokumentu pro OSPODy.** Dosavadní absence podobného materiálu může být dle PKSPOD jednou z hlavních příčin nejednotnosti výkonu SPOD v ČR, může být důvodem nemožnosti utváření si celistvé představy a vize odborné i laické veřejnosti o směřování a vývoji SPOD v ČR, čímž se stává výkon veřejné moci nepředvídatelným. Existenci alespoň jediného takového dokumentu považuje PKSPOD za základ sjednocování výkonu SPOD v ČR.

- 2) V diskusi zástupce MPSV sděloval vlastní úvahu o tom, že na OSPOD budou zřejmě vždy vedeny případy, které nebudou patřit do § 6. **PKSPOD** (na základě domluvy s MPSV) **žádá MPSV o vypracování pokynů a odpovědí na otázky**, jak přesně bude vypadat spisová dokumentace OSPOD, kde nebude OSPOD ani kolizním opatrovníkem, ani nebude vyhodnocen § 6 ZSPOD. Jaké informace může taková dokumentace obsahovat? Kdo do ní bude moci nahlížet a jakým způsobem? Na základě, jakých právních předpisů budou v takové spisové dokumentaci shromažďovány důvěrné informace o fyzických osobách a činěny úkony SPOD? Jak dlouho se taková spisová dokumentace povede? Může mít důvěrnou složku, a jak s ní bude dále nakládáno? Případně odpovědi na všechny další relevantní otázky, které s výše uvedeným souvisejí a které Směrnice MPSV vůbec nezmiňuje, respektive nepřipouští.

V této souvislosti si dovoluujeme požádat i o upřesnění čl. 2 odst. 1 písm. a) Směrnice o vedení spisové dokumentace, kde se píše, že děti jsou zařazeny do základní evidence na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny o tom, že se jedná o dítě uvedené v § 6. Jakou složku tedy OSPOD povede před provedením vyhodnocení, když bude shromažďovat informace, aby mohl správně posoudit situaci a míru ohrožení nezletilého?

- 3) Ohledně ohrožených dětí navrhla PKSPOD zástupcům MPSV, zda by neměli zvážit úpravu Směrnice o vedení spisové dokumentace tak, aby v případě neprokázání oznámení o týrání dítěte, avšak v případě existujících dalších skutečností, jako je například, že v posledním roce rodina změnila bydliště, dítěti byl měněn pediatr, školské zařízení a podobně, byla lhůta pro vyřazení ponechána na 1 rok s tím, že po 6 měsících a před vyřazením bude situace dítěte vždy znovu ověřena.

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115-7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

- 4) PKSPOD doporučila MPSV, aby podobný model změny Směrnice (viz bod 3) aplikovala i na děti, v jejichž případě musel soud autoritativně rozhodovat o stanovení kontaktů s druhým rodičem. V tomto případě by však mělo být pouze ověřeno, zda je naplňováno právo dítěte na kontakt s oběma rodiči a na jejich péči. V případě zachycení neplnění uvedených základních práv dítěte a rodičů, by rodiče měli vysvětlit důvody takového stavu, být edukováni a poučeni o následcích svého chování, případně by OSPOD mohl využít doporučení či nařízení spolupráce s odborným pracovištěm dle ZSPOD. PKSPOD má za to, že taková změna by mohla působit jako motivace pro optimální kooperaci rodičů v době, kdy nežijí ve společné domácnosti, namísto přenášení odpovědnosti na stát a v obtížných případech by mohla předcházet alespoň některým následným dlouhodobým sporům rodičů o dítě, díky kterým se setkání jednoho z rodičů s dítětem stane takřka nevykonatelné.
- 5) PKSPOD doporučila MPSV, aby podobný model změny Směrnice (viz bod 3) aplikovala i na děti, které se vrací do rodiny na základě pravomocného rozhodnutí soudu o ukončení ústavní (ÚV) nebo náhradní rodinné výchovy.
- 6) PKSPOD doporučila MPSV, aby u nezprostředkované pěstounské péče (příbuzenské) byla povinně aplikována tzv. „osvědčující doba“ (ekv. předpěstounské péče), po dobu nejméně šesti měsíců a teprve poté, aby došlo k rozhodnutí o svěřeni dětí do PP.
- 7) PKSPOD doporučila MPSV, aby u každé PP bylo aplikováno přehodnocení situace a zjišťování nutnosti trvání PP soudem stejně, jako je tomu v jiných typech náhradní péče (viz ÚV, která je soudem nařizována maximálně na dobu tří let a poté dochází k jejímu přezkumu).
- 8) PKSPOD doporučila MPSV, aby rodičům, u kterých došlo k odebrání dítěte/děti, byla uložena obdobná povinnost jako pěstounům – tedy př. uložení povinnosti navázat do jednoho měsíce spolupráci s odbornou organizací zaměřenou na návrat dítěte do rodiny.
- 9) PKSPOD upozornila MPSV (a na jednání došlo mezi účastníky ke shodě), že v případě odebírání dětí v rámci výkonu pohotovostí, je pro děti extrémní zátěží návštěva pohotovostních lékařů a zajišťování tzv. bezinfekčnosti. Je zřejmé, že jak zaměstnanci např. ZDVOP, tak pracovníci OSPOD dokáží posoudit, zda dítě nenese zjevné známky nemoci či zranění. Stejnou činnost činí lékař, který v rámci lékařské pohotovostní služby nezjišťuje, zda je dítě proočkované, případně s jakými jinými nemocemi se léčí, či bylo léčeno. V případě shledání dítěte ve stavu odpovídajícím jeho věku a individuální situaci,

Kontaktní informace: **Profesní komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115-7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

by mu měla být poskytnuta co nejdříve pomoc v podobě klidu, bezpečí a zajištění **JEHO** základních potřeb, nikoli alibi pro organizace. PKSPOD připomíná, že se jedná o děti nejvíce traumatizované, dezorientované a stát by neměl upřednostňovat svoje formální „jistoty“, nad skutečnými potřebami dětí. **MPSV přislíbilo v tomto směru učinit metodický pokyn.**

10) PKSPOD poděkovala MPSV za intervenci, kterou učinilo na základě minulého jednání s PKSPOD ve věci provozu školských zařízení a ZDVOP v tom smyslu, že by provoz v těchto zařízeních (s nepřetržitým provozem) měl být zachován i v době, kdy zařízení realizuje výjezd do přírody, či různé jiné výlety. PKSPOD apelovala opět na zájem dítěte, kdy se jedná především o děti odebírané v rámci pohotovostí OSPOD a je v přímém rozporu se zájmy dětí, aby je po traumatizujících prožitcích a odcizení od rodičů vezl soudní vykonavatel do vzdálených provizorních míst (zatím jen) na území ČR. Současně však PKSPOD upozornila na skutečnost, že dobře myšlená intervence MPSV byla nedostačující a situace se o letošních prázdninách opět opakovala. Takové jednání zařízení pečujících o děti shledává PKSPOD jako nezákonné ze strany zařízení, ale především v rozporu s právy a nejlepším zájmem dítěte. PKSPOD v tomto smyslu žádá MPSV, aby intervenovalo ve školských zařízeních, zařízení pro děti cizince, či ve ZDVOP, aby tato zařízení dodržovala nepřetržitý provoz, bez ohledu na volnočasové aktivity dětí, které v zařízeních již jsou přítomné.

Vážená paní zastupující ředitelko, paní vedoucí, milí kolegové,

děkujeme za, dle našeho názoru dobře nastavenou spolupráci a těšíme se na další setkání. Na jednání jsme tentokrát nestanovili pevný termín další schůzky, ale dohodli jsme se, že vyčkáme na reakce ministerstva ohledně domluvených výše popsaných kroků a sejdem se příště, dle potřeby. Zůstáváme ve spojení, přejeme Vám všem pohodový podzim a děkujeme za spolupráci.

Mgr. Jana Dvořáková, v. r.

Předsedkyně Profesionální komory sociálně-právní ochrany dětí, z.s.

Kontaktní informace: **Profesionální komora sociálně-právní ochrany dětí, z. s.**, se sídlem: K Ovčínu 1493/1, Kobylisy, 180 00 Praha 8, email: pkspod@seznam.cz, datová schránka: het9edz, webové stránky: <http://www.pkspod.cz>, bankovní spojení: Komerční banka, číslo účtu: 115–7362930207/0100, IČ: 06962114, spisová značka: L 70111 vedená u Městského soudu v Praze v oddílu L, vložce č. 70111.